

ЗАМАН

Газета издается на балкарском языке с 1924 года

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУН ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

Интернет-версия: gazeta.zamankbr.ruГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИЖЫЙЫЛЫУ

Къыралда жашау журтланы хар бешинчи метри жангыртыллыкъды

КъМР-ни Башчысы **Казбек Коков** РФ-ни Кырыл Советини Российской Федерациины стратегиялы айнтынуу соруулары жаны bla ишчи къаумуму - «Къурулуш, жашау жүрт-коммунал мөлкү, шахар болум» бёлөмдө - жыйылыуна къатышханды.

Аны комиссияны башчысы **Рустам Минниханов** бардырганда. Аңда докладда bla РФ-ни Президентини болжулуучусу, Къырал Советтини

секретари **Игорь Левитин**, РФ-ни Правительствосуну башчысыны орунбасары **Марат Хуснулин**, РФ-ни къурулуш эм жашау жүрт-коммунал мөлкү министри **Ирек Файзуллин** сёлешгендиле.

Игорь Левитин, жыйылыну ача, комиссияны көлчепирине тири ишлөгөнлөри, жангы предложениеяны хазырлагыларын ючон ыразылыгын айтханды. Ол РФ-ни Правительствосу 2030 жылгы дери

миллет борчлагъа жетишир мурат bla стратегиялы айнтынуу бёлөмдерин къурагъын билдиригендиле. Аны ючон а 1 миллиард квадрат метр жашау жүрт ишленирики. Башшача айтханда, къыралда мекямлана хар бешинчи метри жангыртыллыкъды, деп белгилегенди Марат Хуснулин. Жылгы бек аздан 120 миллион квадрат метр жашау жүрт ишленирге көреклисис эсгергенди ол. Аланы сатыу-алуу рынокда уа ипотеканы онгарып уллудупа. Аны хайрын къурулушчула, инсанда да көрлююндө.

Сёз агломерацияланы айнтынуу, жол, транспорт, инженер инфраструктураларында бла жалчытууну юслеринден да барганды.

КъМР-ни Башчысыны bla Правительствосуну пресс-службасы.

ПАРЛАМЕНТ

Тау тёпбелеге – назмучууланы атлары

КъМР-де атлары болмаган тау тёпбелеге энди халкъ сюйген поэтиле Къулийланы Къайсынны, Алим Кешоковну эмда Мустай Каримини атларын жүртюртюндөлө. Аны юсюндөн башшамчылыкъын Парламентин кезиуу жыйылыуунда депутатта бирча къабыл көргендиле. Битеу да бирге жыйылыууда 12 сорууга къаралгъанды. Ол санда РФ-ни Юстиция министерствосуну КъМР-де Управленияныны быйтый ишине эсептери чыгылышында.

Парламентин кезиуул пленар жыйылыуун спикер Татьяна Егорова бардырганды. Аны ишине видеоконференция амалда сенатор Улбашланы Мухарбий да къатышханды.

Законланы проекттери

«КъМР-де Адамны эркинликлери жаны bla уполномоченныйни юсюндөн» законнуу проекти биринчи эм экинчи окуууда къабыл этилгенди. Документни 3-чю статьясына тюзетиуле кийирилдиле. Жамаату къоркуусузлук эм коррупцияяча къажау комитетти башчысы **Михаил Кривко** англатханыча, федерал праволу актларын кийирилген тюзетиулеге көре, субъектледе адамны эркинликleri жаны bla уполномоченныйни ишлерины праволу мурдору РФ-ни эм региону конституциялары, халкъка арапал келишимел, федерал эм регион законла bla бирге субъектти башша праволу актларына таяныргъа көрекди. Статьяя буангылама кийирилгенди.

«КъМР-де от тюшүуге къажау комиссияны буйрукуларын, эсгерти-

улерин толтурмажын инсанла, организацияяла административ жууапта тартылышында. Законну хазырлагыларынан акылларына көре, алай бла жууаплы органла терроризмге bla экстремизме къажау ишге жуулапы көзден къаралып къылда.

«КъМР-де автомобиль жоллары эм жол мөлкүн юсюндөн»

3-чю эм 9-чю статьяларына тюзениупени да тюзеге санағанында жыллана. Сёз федерал эм регион полномочиялары юлешиууну барады. Алай бла энди регионда власть органла от тюшеригине къоркуулу эллени тизмесин къурагъында жууаплы болгандыла.

КъМР-ни Административ бузукъульканын кодексине жангы статья кийирилгенди. Аңа көре, муниципалитетти терроризмге къажау комиссияны буйрукуларын, эсгерти-

законну 25-чи статьясына тюзетиуле кийирилгендиле. Алада хакъ төленин жүртүргө жаргын жоллада ахчаны жыгууну низами белгиленгенди. Промышленность, транспорт, связь эм жол мөлкү комитетти башчысы **Байдаланы Салих** англатханыча, төлеулени ёлчеми, аланы тереугүн низами, башха жоркулганы КъМР-ни Правительствосу эмда жержерли самоуправление органлан да тохтаждырылдыла.

Ахыры 2-чи беттеди.

Тюбешиу

Промышленный комплексни бывттырғызы

Ишлерини эсеплерине эм эндиги кезиууге планларына къаралгъанды

Казбек Коков КъМР-ни промышленность, энергетика эм сатыу-алуу министри **Шамиль Ахубеков** бла республиканы промышленный комплексини 2020 жылда ишлеририни эсеплери эм келлик кезиууге планлары бла байламы ишии тюбешиу къурагъанды.

Министр билдиригенича, промышленный производствону индекси (ИПП) 2020 жылда январь-декабрьде 111 процентте жеттени, алгъадан этилген санаулардан эсе бир процентте көйбүрк болуп, алхыр жылла бла тенглешдиргендеге, эм бийик көрүмдө жеттени. ИПП-ны эм уллу көрүмдөсю жарашибырьчу производстводады – 122,6 процент. Мында чыгарылыш жиберилген товарлары, бу жаны бла таптырылган ишлени бла жумушланы ётчөмлөри январь-декабрьде 15,6 миллиард сому, до 2019 жылдан эзе 1,5 кереге асламды.

Эсепде Къабарты-Малкъар, Росстатты шартларына көре, промышленный производстволары 10 проценттен көп болгандын Россейни эм иги жети

регионану тизмесине киргенди. Саулай да къыралда уа промпроизводствону индекси 2,9 процентте тошгенди.

Министр билдиригениче көре, Къабарты-Малкъарда производствону ёсюю тэрк толтурулган кризисе къажау амалданы хайрындан болганды, ол санда стратегиялы тизмеге эм уллу промышленный объектлени къошуулганлары; финанс-экономика болуму тохтаусуз мониторинг этилгенлей түргъанды, чеклениүле ючин логистикада чурумда чыкъанларында хазыр продукцияны жиберилүүнүн соруулары тийшилисича тамаллангандары; предприятияланы тохтатыргы болуккы производстволу ишии къаумулда коронавирус жукъында ауруул болдурулганлары, бир ненча женгил промышленность предприятияны энчи къорууланы затланы чыгъарыгъа бурулганлары (ол а бу бёлөмде производствону терклигин иоч көрөткөнде оңг бергенди).

Ахыры 2-чи беттеди.

Себеплик

Ёттөмекни бағыасы кётюрюлмөзча

Къабарты-Малкъарда тирменичилеге эмда ётмек биширген предприятияларга быйыл къыралдан онбир миллиондан аслам сом берилгенди. Республиканы Эм мөлкү министерствосунда айтханларына көре, КъМР-ни Правительствосу bla РФ-ни Эм мөлкү министерствосу тийшили көлишими алғараккъада къабыл эттениде.

Бу оноу РФ-ни Правительствосу аш-азыкыны бағыасын азайтыу жаны бла мадар этил башлагында чынды. Аны себепли болушукъ олган предприятияларынан бағыасына эс продукцияларынан бағыасына эс бурулганлай түрлүккүдү. Айтханларына көре, ётмек биширген предприятияларга 7,8 миллион чакырын сом болонююркөдү. Аны хайрындан ала къоранчларын азайтырга амал табарылдыла. Тирменичилеге бериллик 3,26 миллион сомга уа ала будай сатып алғанда артык

къоранчларын жабарыя болулук-дула.

Федерал аччадан сора, бу предприятияларга республиканы бюджетинден да билеклик этирилди. Ырысхы къолту болгандын предприятияла бир айны ичинде ётмекни эмда ундан биширилген алшаны багыларын белгиленген чеккен оздурмай тутарыга көрекилди. Мирзуя тартахан предприятияла да ишлерин алай бордирьтрып борчулуда.

Министреттөн айтханларыча, быйтых республикада 21,5 мингитонна ётмек биширгенди. Ол бурунку жылны көрүмдөсю чакыры болады. Къабарты-Малкъарда бу жаны бла ишлени гиче предприятияла артык көп продукция чыгарылдыла - бир сутканды ичинде 1-2 тонна.

Будай унну юсюндөн айтханда уа, озъян жылда тирменичилеге андан 9,5 мин тонна чыгарылганыда. Ол 2019 жылдачада.

Промышленный комплексни былтыргызы шилдерини засеплерине эм эндиги кезүүзе планларына къаралгъандуу

Ахыры. Аллы 1-чи беттеди.

«2020 жылны апрелинде суткага 3-5 минг маска чыгарыла эссе, май-июнда алдан производствосу 50 мингге дери жеттегди, чыгарып көчле уя суткага 100 минг маска хазырларча эдиле», - деп алгылатханды министр.

Производствоң ёскуюне къошакъ амал а РФ-ни промышленностине айнитыу фондуны «Эпидемиялы ауруулага къажаулук» программасын къошулу да болгъанды. Ол программага көре «Севаквантент-Д» ООО оборот ырысхынын толтурурча эки жыгъя бир процент төлөөла бла 150 миллион сом заём алгъанды.

Чекленүүнен кезиүүндө эм биринчи излениген товарла, энчи къоруланы затта чыгъаргын предприняли ишлөгендөр түргъандыла, технологический процесс ючон ишлөрнө тохтатырга амал болмажанда да ол санды. Министерство гитче эм орта промышленный предприняллагы бүлеклик эттегди, РФ-ни Промышленностине айнитыу фонду бла байламлыкъла битон тиргизгендиле.

КъМР-ни Башчысыны байргызу бла 2020 жылда декабрьде Правительство жангы норматив документлени жараашдырып, къабын көргөндө, ала промышленный предпринялланы айнитыу амалланы кючлөрө бурулганадыла. Алын айтканда, промышленностьнана бла сатыу-алыну айнитыу къырал регион программасыны промышленностьнана бёлөмюне инфраструктуралу болушулук жумушлаа. Чыгарылдыраа. Эм уллу предприняллагы «Комплект» аякъ кийим фабрика: ООО, «Гloria Джинс» корпорацияны энчи бёлөмю, «Силуэт» ООО, «Дарий» ООО, «ВоенТекстильПром» ООО, «БТК» ОOO саналадыла. Бусагъатда промышленный производство 6,5 минден аласад аудандыла, алдан ючден бира – женгил промышленностьнана.

Промышленный производствону планларын сизоюнно засеплерине көре, республиканы Башчысы КъМР-ни Минпромторгуда тирындауз вольфрам-молибденди чыгъарыну жангыртыу эм аны жараашдырып проект жаны бла иши тиргизире буюрғанды. «Регионбужда промышленностине инвестицияла келирича ахшы онга къурар ючон Россияны Промышленностьнана айнитыу фондун бла къыхса байламлыкъланы айнитыргъя тийшилди», - дегенди Казбек Коков иши тобешишину ахырында.

Тау тёпбелеге – назмучуланы атлары

Ахыры. Аллы 1-чи беттеди.

Энди регионала жашау эттерге жетерик ахчаны эм аз ёлченин кеслери тохтадырылъык түйолдюле. Бу полномочияла РФ-ни Правительствосуна берилгендиле. Аны бла байламлы «КъМР-де жашау эттерге жетерик ахчаны эм аз ёлченин юсюндөн» закон ючон тас этгөн тохтадырылъанды эмдә бир-бир республиканы законлагыча төзетиүлө кийирилгендиле.

КъМР-ни Культура министерстvosу атлары болмажан юч тёппелеге «Күйилиланы Къайыны», «Алим Кешоков» эмдә «Мустай Карим» деп аттаргъа башшамчылыкъ эттегди. Битеу тийшили документле жыйныштырылған, предложение Къырал засепе алды, кадастр эм картография Федерал службасы көргөзтолююндө. Бу орган предложенинди къабын көрсө, тёпбелеге атла беринуу юсюндөн оноуну РФ-ни Правительствосу къабын эттерикид.

Федерал излемле бузулмайдыла

Депутатта РФ-ни Юстиция министерстvosуна КъМР-де Управлениясыбытыр къаллай иш тамамлагынаны эмдә быйылъя муратларынын юсюндөн докладча тыңылашында. Ведомству башчысы Къуқонланы Жантемирни айтханына көре, былтыр Управленияяя 704 праволов актны проекти көргөзтолгендиле. Аладан 575-сү федерал жоруклашын келишгени бла къалгъаны сизюнлөп, эксперте кес-

хайрындан бирлешип, проектлени финансла бла жалчытырга онг болупкүдү.

Аллай излемелеге көре, 2021-2023 жылларда инвестицияланы битеупло ёлчими 884 миллион сом болгъан проектилени бардырырга хазыр төрт предприятие белгиленинди. Инвестицияпроектлени башшамчылары Урванда темир-бетон затла чыгъаргын заводду, «Кавказкабель-ТМ» кабель заводду, «Севаквантент-Д» медицина оборудование чыгъаргын заводду эм «Садсервис» производство предприятияды.

Промышленный комплексни бирсисизларынын юсюндөн айта, министр республиканы женгил промышленностьнана бёлөмю мағданалыдан бира болгъанын белгилегенди. Кесибизде чыгъарылып жиберилген товарланы, «кайим производство», «согыулгын къумчадан затла чыгъары», «тери эм териден затла чыгъары» иш жаны бла толтурулгъан ишлени эм жумушланы ёлчими 2020 жылда янывар-декабрде миллиард сом чакылы бир болгъанды.

Озгъан жылны оңеки айына, 2019 жылны оңеки айына бла тенглештирдигендө, ИПП-ны ёскую 100 проценттен аслам болупра этилгенди. Битеу да бирге женгил промышленностьнана предприняллагы продукциянын 30 чакылы бир төрлюсөн чыгъарадыла. Эм уллу предприняллагы «Комплект» аякъ кийим фабрика: ООО, «Гloria Джинс» корпорацияны энчи бёлөмю, «Силуэт» ООО, «Дарий» ООО, «ВоенТекстильПром» ООО, «БТК» ОOO саналадыла. Бусагъатда промышленный производство 6,5 минден аласад аудандыла, алдан ючден бира – женгил промышленностьнана.

Промышленный производствону планларын сизоюнно засеплерине көре, республиканы Башчысы КъМР-ни Минпромторгуда тирындауз вольфрам-молибденди чыгъарыну жангыртыу эм аны жараашдырып проект жаны бла иши тиргизире буюрғанды. «Регионбужда промышленностине инвестиацияла келирича ахшы онга къурар ючон Россияны Промышленностьнана айнитыу фондун бла къыхса байламлыкъланы айнитыргъя тийшилди», - дегенди Казбек Коков иши тобешишину ахырында.

Андан сорада, КъМР-ни Минторгу промышленностьюнана айнитыу регион программалын бардырылгъанды чыкъынан Россия Федерацийны субъектлерини къоранчаларын софинансирование эттерча бюджеттөрлөр атлар трансфертеле алды жаны бла конкурсха 52 регионнун арасында къатышканда. Бу кюнлөде 25 регионну заявакалары къабын көрүлгендиле, ол санды Къабарты-Малкъарныкы да. Аны

перини эсгертиуперин бергендиле.

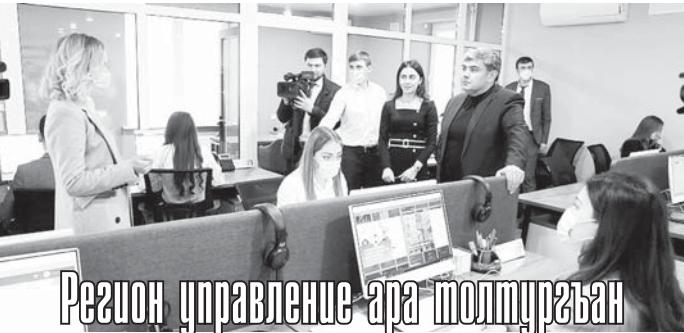
Алай бла быйылын аллында болгъан шартлашы тийшилициде, Россиянын субъектлерини федерал регистриндие эндепе 8,1 минг праволу акт барды, алдан 5,3 минги толтурулгадыла. Право жаны бла тинтиуле бардырылып, 11,1 минг эксперт эсгертиупе этилгендиле. Аладан сорада 558 документ федерал законлагыча чойре келгендөр тохтадырылгъанды. «Алай бла бююнлюкде реестре федерал законланы бузгъан, чойре келген бир праволу акт да жохъду. Ол а Парламент, прокуратура бла хайырыл байламлыкъланы Къуалгъанларына шағынтыкъ эттегди», - дегенди доклады.

Управленияны башчысын инсанлагыча хакыксыз юридический болушулук беринуу, бу жаны бла республиканы закон жашауда къалай бардырылгъаныны юслеринден да айтханды. Къырал юридический биро къуалырға, аны районлнада бёлөмлөр ишлөр көреклисина олэнни эс бургъанды. Анга Тынгылап, Татьяна Егорова Парламентни контролъ-аналитика борчларынын чеклеринде бу соронуун жанындан сизэртке көреклисин чөртгенди.

Депутатта Парламентде Жаш тёлоу палатаны къаумумна түрленилини да сизөндиле. КъМР-ни прокурору Николай Хабаровну республикалик законлагыча эсгертиуперин да тинтгендиле.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

Тинтиу

Регион управление ара толтургъан жумушланы юслеринден сёлешгенди

Къабарты-Малкъарны Башчысы Казбек Коков быттыр ноябрьде къуалгъан Регион управление арада (ЦҮР) болгъанды. Араны таматасы Марина Дугулубгова Казбек Коковхаш ишлерины баш ызларыны юсюндөн хашарлаптады. ЦҮР ишлешт къадар республикада жашағанланы 3,5 минг чакылы бир билдирилурепе эс бурулгъанды, алдан эки мингиден артыгы - 2021 жылдын аллында.

Жумушланы жарыктан баш темаланы арапаларында – жолла, ЖКХ, саулукт сакылау, социал жалчыты, билим берүү.

Обращенияя жууапны сакылау заман орталыкъ ёлчим бла алтын айтханда сагъат бла жарымды, ол къыралда эм иги көрүмдю.

Жангы структура власть органларында жашағанланы арапаларында байламлыкъланыни игиленирлөрдө оңг бергендиле. Энди властьнан келчилерине бла байламлыкъланыни ведомствуу кандыларынын көрүнгөндөн. Казбек Коков программа бла иги шағырай болгъандын белгилегендиле: «Олработканы мен кесим этеме, телефондай картасы ичи кабинеттимде экраннага чыгъарылгъаны себепли».

- Төлгөв картасы близ күн сайын онлайн низамда хайырланибыйыз ючон инсанлардан келген обращенияянын къаллайла болгъандарын көрбүлдөр. Керек болса, Регион управление араны болушулук бла уйтай, тилюндоор бурулкыла беребиз. Андан сорада, манга күн сайын берилген аналитика программалы жашылтылуун излеген кезиуден-кезиүүт чыгъын түргъан жарсыуаны ачыкъларгы онгуу, - деп чөртгенди Башы.

Казбек Коков араны келчилерине ахши эсептери ючон ыразылын билдирил, ишни игиленирлөрдө чакырылганда. «Бизни адамларынын жарсыуарына заманында эс буруу бек мағданалыды. Бююнлюкде властьнин ишине багъа берии сизине бла байламлыкъланадан анылышынды, эм ЦҮР-Къабарты-Малкъар Республиканы власть органларыны ишинде мағданалы бёлөмдю», - деп эсеплөгенди Башы.

КъМР-ни Башчысыны бла Правительствосуну пресс-службасы.

Оператив штаб

Дарман салдырырча энттээки пункт ачылгъанды

КъМР-де коронавирусуну профилактикасы эм саны жайылына къажау регион оператив штабдан белгилүү эттегендө, пандемияны аллындан бери республикада вирусдан 20 848 адам асурундыла. Ол санды түнене ол 72 инсаннан жууясьанды.

Тийшилди багытудан сорада 19,5 мингден аласад адам сай болгъандыла (соланды түнене - 69 пациент). Бююнлюкде медицина болушулук берилгенде миндиг азыда - 975 адам. Жарсыуя, бу къынын асурун көтөрлөрмий асуушканланы саны юч жузден озганды - 366. Түнене вирусдан бир пациенттөрлөгендө.

Коронавирус КъМР-де жайылын башлагынан 443,4 миндиген аласад тест бардырылганда (бир күннө - 1125 тинтиу).

Госпитальда 410 пациент бардыла, алданы арасында тест коронавирус асурун жуктыванын ачыкъламагында да.

Реанимацияда келчилерди да ишлөйдиле. Уколунда эттерден алтага врача алдамы саулуулын тинтидиле. Бююнлюкде республиканы 9 миндиген аласад инсанын салдырылганда коронавирус къажау дарманды.

Россияде бир күннөгэ COVID-19 вирус жуктыванын саны 11 минг адамъя дери азыганды. Пандемияны аллындан бери кыралда 4,2 миллион адам асурундыла.

Бююнлюкде андан 3,76 миллион инсан сай болгъандыла.

Бююнлюкде асурун көтөрлөрмий, 85,3 минг адам асуушканды, ол санды түнене - 428 асуусу.

АБДУЛЛАХЛАНЫ
Фатима хаярларгынды.

СЪЕЗД

Элледе мюлкле къурагъанлагъа болушлукъ тапдырыллыкъды

Россейни элчи (фермер) мюлклені эм эл мюлк кооперативлени ассоциациясыны (АККОР) кезиуло съезді бу кюнпелде ара шахарда бардырылганда. Аңа саулак къыралдан төрт жүзден артық делегат, ол санда КъМР-ни эл мюлк министрини орунбасары Тимур Вадахов да къатышандыла.

РФ-ни эл мюлк министрини бириинчи орунбасары **Джамбулат Хатуов** премьер-министр **Михаил Мишустинни**, аны орунбасары **Виктория Абрамченко** эмда эл мюлк министр **Дмитрий Патрушевни** аттарындан салам берип, письмаларын окуялғанды.

Правительствуңу Председатели эл мюлк товарын чыгыралуун ишлерине бийк мағавана бергенди, биютонда коронавирус жайылған күйүн кезиүледе. «Россейни аграрчылары къыралына аш-азық жана бла көркүусузлугүн жалчытып, аны бла жууапы, ис көйлөп болғанын шарт көргөздөндө. Правительство да кеси жанындан фермерлөгө билеклик этерге, элледе предпринимательство

бла кюреширге сийгенлени онгурурга хазырды», - деп айтыла эди аны письмосунда. Вице-премьерни ономуна көре, бу ассоциация, АПК-да специалистлени бла къырал власть органлана арасында къыматлы ушакъ бардырырга он береди. Аңы чеклеринде харкюнлюк жумушла, агропромышленный комплексни айнтыуда стратегиялы борчла да тамамланадыла. Ол санда агроэкспортха себеплик этиу,

гитче бизнесге онг бериу жаны бла да.

- АККОР ишлөген отуз жылны ичинде элилигө себеплик этиу жаны бла аслам жумуш тамамланганды, - дегенди Виктория Абрамченко. - Биютонлюкде гитче агробизнес аш-азық жаны бла көркүусузлукъну жалчытуугъа, экономиканы айнтыуугъа да къошумчулукъ этип башлагъанды. Агропромышленность производство айный барады, фермерле

гычгаргъан таза продукцияга уа импорт бла кюрешенде да эс буруп тебирегендиле.

Эл мюлк министр **Дмитрий Патрушев** абылты, пандемияны кезиүүнде окуяна, гитче агробизнес 3,8 процент ёсом көргөзтөндө, дегенди. Битеу мюлкөн производствода гитче мюлклені юлюшю, жылдан жылгы көбейе кетип, былтыр 14,3 процентте жетгенди. Аңа предприятияла жангыртыла баргъаны, алада шэндюю

технологияларын хайырланыу, кырал берген болушлукъ да себеплик этгенди. «Элчилие жанги ишчи жерле къурайдыла, элледе социал сфералы айнтыадыла. Аны себеплик кырал алаңы не жаны бла да болуштагы хазырды. Ол санда бизнесни ахандан башлат, тышында рыноклағы чыгармалыкъ да амалгъа дери», - дегенди министр.

Пленар көнгеше къатышханла фермерлөр жарашибырткан продукцияны сатыпта, продовольствие экспортту тийишдириуге, кырал берген болушлукъга, эл тийрелени айнтыуугъа энчи эс бургъандыла. АПК-да предприятиялары онгурур амаллары юсюнден да сөлешгендиле. Битеу окомлары эмда башшамчылыкъланы министерствода эсге альыргъа дегендиле.

Съездни ахырында Джамбулат Хатуов талай мюлкюн көп жыллары ичинде жарыкъ бетли уруннан башчыларын министерству ыразылып къаялыштары бла сауғалягъанды.

УЛБАШЛАНЫ Мурат
хазырлагъанды.

ЖАМАУАТ ПАЛАТА

Айырыула бузукълукъсуз ётерча

иchinde кереклисича бир билим алырча, сынан жыярча, команда ишлөргө юйренирча къурагъанды.

Регионну къаумуна Жамаат палатаны эм районлада советлени келечилери, Жаштөлө советни членлери, билим берип управленияны, адамлана эркинликтерин сакылау организациялары, журналистле, устазла эм башала киргендиле. Команданы координи-

натору – палатаны законлукъну эм адамлары эркинликтерин сакылау, улутчакынкъя къажау кюреш бардырыу эм Жамаат къауручу комиссия бла байламмалыкъ жюрюнүү жаны бла комиссияны таматасы Доти Бажев айтханыча, айырула халатызыз ётерча Республикада професионал команда къурагъанды.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.

Проект

Жерни битимлилигин игилендиришүгө – энчи эс

Былтыр Къабарты-Малкъарда эл мюлк ишлөгө хайырланыра суу салыннган 4,2 мингектар жер берилгендиле. Бурунку жылны көрмюндөсүнен ол 2,6 кереге көлдү. Ол «АПК-ны продукцияны экспорту» деген регион проектин хайырынданда, дегендиле Республиканы Эл мюлк министерствесүндө.

Бу проектин чеклеринде былтыр мелиорация жаны бла ишлени тындырырга 349 миллиондан аслам сом жиберилгенди. Аны аслам кесегин – 345,6 миллионну - федерал бюджеттен бөлгөндиле, къалгъанын а республика къошчанды.

«Мелиорация комплексни айнтыу, бизни Республикага айтып-айтмазча аллай магъаналы ишди. Ахыр жыллана

киннүү халын тюрлени баргъанын көрбөз. Жаунла азайынлары ююн къургъакъылкъ сағайтып башлагъанды. Жерчилик бла кюрешенде уа суу салгъан машинала себеплик этедиле. Көбүсүнде былтыр миражеуден, тахта көгөтледен бла жемишледен да байтирилкүн буамалын хайырындан жайылгъанды. Алай бла мелиорацияны айнтыуу мындан арысында да тийшши магъана бериллики», - дегенди КъМР-ни эл мюлк министри Хасан Сижакев.

Ведомствода айтханларына көре, биютонлюкде Республикада суу салыннган эл мюлк жерлени уллуулукълары 7,94 мингектарды.

ОМАРЛАНЫ Мурат
хазырлагъанды.

Мадар

Жолланы тапландырыу тохтаусуз бардырылады

Быыл Республиканы жолларында жайырмалы обьектде ишле бардырыллыкъдыла. КъМР-ни Транспорт эмда жол мюлк министерствода белгилегенлерича, битеу да 101 километр участкада мадар этиллики.

Тынгылы жангыртыу ишле Куба, Приречное эм Камлюково элледе, Большой Ауулун бла Хасаныяны эмда Инаркой бла Огъары Курп эллени араларында жоллада бардырыллыкъдыла. Ол саулай бирге 20,8 километр болады.

Ызыла жолчула онбеш элде бир неңча түріде жанги асфальт жаярыкъдыла. Ол санда Эски Чөрекде, Псыкодда, Ново-Ивановскоеде, Нартанда, Огъары Жемталапда, Зольскоеде, Залукодесде, Джеканда, Каменномостскоеде, Көнделенде, Плановскоеде, Яникойда, Исламдейде, Котляревскаяя эм Заюковода. Терк эмда Май шахарларын къатлары бла бардыжан жолланы, Урванны бла Нарткъаланы арасында трассаны да тап халгъа көлтирире умултудула.

Жоллада жюрюнде къоркъусузлукъну жалчытуугъа министерство уллу магъана на береди. Тийшил миилет проектин чеклеринде быыл Хасанияда, Биринчи эмда Экинчи Чегем шахарлата, Акъ-Сууда, Яникойда, Кышкекде эмда Көнделенде орамланы чыракъла бла жарытыу мадар этиллики.

Жаяк жюрюнгелеге жолну бирсиси жанына ётерге амал берген участкаларын жаращырында унтуруку тюйлөндө. Социал магъаналы обьектле-

ни къатларында 50 светофор эмда темирден ишленнген (эки километр чакылы) буруула орнатылышыбыла. Экинчилик, алай юн километр эски болгъан конструкциялары да жангырлына альшындырылышыбыла.

Он участкада жолчула ишни

тири башлагъандыла. Шёндю къар жауп чырмаула этгени ююн алалы тохтатыргъа тюшгендиле, алай күннү халы онг бергенлей, алай күннү халы да мычымай бардырылышыбыла министерствода.

КЕНГЕШЛЕ

КЫЙЫН БОЛУМЛАГА ХАЗЫРДЫЛА

РФ-ни МЧС-ини КъМР-де Баш управлениясында кыйын болумлагы жана болумлагы хазырлыкыны эм алапы кетериу жана бла болумну сюзюуге эм жараула бардырыгъу жарапаннан кенгештегендил. Анга район эм шахар администрацияны келечилери къатышандыла.

Аны биринчи кесегинде чыран бузланы эриупери эм жаун бла къяр аслам тюшген кезиуде алапы ызларындан чыгъаргъа болук кыйын табиғиат болумлагы республиканы хазырлыгын сюзгендил. Ведомствуу энчи къаууму эм оператив штаб аллай кезиуде ненча минутта жыйышалганын тингендиле. Белгиленген борчла марадагъа көре толтурулганында.

Экинчи кезиуде авария-күтхарыну эм аварияладан сора

бла болумну тап халгъа келтириуно алаптарын белгилеп, алапы жашауда бардыры бла байламлы жараула ётгендиле. Алай бла республикада табиғиат эм техноген кыйын болумлагы ведомство хазыр болгъаны тохаштырылганы.

Ведомствуу пресс-службасыны башчысы Кантемир Беров билдиригенича, байлай кенгешле бла жараула алада штаб халда бардырылдыла.

КЪАСЫМЛАНЫ Аминат.

Ток bla жалчытылыныу ышаннгылы болурча

Кёп болмай «Россети Северный Кавказ» энергокюч компанияны «Каббалкэнерго» бёльюмюно таматасы Муртаз Каров, баш инженер Алибек Яганов эм Нальчик шахарны электросетьлерини таматасы Резуан Загаштоков

коммунал мюлк эм туризм обьектеге аслам халеклик жетгendi. Аны себепли төрт бригада жашауда журтланы эм магъаналы учреждениянын ток bla къысха заманын ичинде жалчытырча кече-кюн демей кюрешгендиле.

энчи техника къармашады.

- Бизни баш борчларбызыдан бири аварияланы кезиүндө албонентле сууукъулду жунчумазча ток bla тери жалчытырча къолдан келгени аямазгъады, - деп эсгергендиле Муртаз Каров.

Андан сора да, кенгешде ток баргъаны изла эм башха обьектени тийрелери тийшилисича сакъланмагъанлары, бу жаны бла бузукъулкулдан кёбүнчөнде къурууш организацияла жибергенлерди да сагынлыгъанды. Ол санда жыл башлангынан алапы аспалмысы Нальчикин микрорайонларында ачыкълангандыла. Аны ючон мындан арысында контролюр-надзор органына бла аллай шартлағында къаты эс буруулруга кереклиси да айттылганы.

Эсге сала айтсақ, аварияланы неда башха бузукъулкулдан Къабарты-Малкъарда электротокуу бла жалчыткан службасы оператив штабыны «къызыну ызына» бу телефон номере сөлешип билдирирге болуккүү: (8662) 77-19-45. Андан сора да, «Россети» компанияны хакъызы телефон номери ишлейді: 8-800-220-0-220 неда светлаястрана.рф. порталга жазаргъа да онг барды.

МАГОМЕТЛАНЫ Сулейман.

къатышып оператив кенгеш болгъанды. Аны юсюнден ведомствуу пресс-службасындан билдиригендиле.

Тюбешиуде бу кюнледе къаты сууукъула бла терен къар районларда электротокуу комплексе салгъан хатаны юсюнден айттылганы. Ол санда Тырныауз шахарда бла тау-лыжа курортда

Зольск районда да терен къарына бла бузуну хатасындан аслам жерде ток изла юзюлгендиле. Мында да адамла жунчумазча токчула тери мадар эттениде.

Бююнлюкде «Каббалкэнерго» компанияны 23 службасы суттакала бла хазырлыкъда турурча дежурство бардырадыла. Саулай алпы шахарда бла тау-лыжа курортда

Къайгырыу

Къоркъуусузлукъын сакъларгъа алланып

КъМР-ни Транспорт эмда жол мюлк министерствесүндөн билдиригеничика, быйыл къоркъуусузлукъын жалчытырча Республиканы автомашина жолларында эм адамла аслам хайырлангын жерледе видеогъа тюшүргөн 35 камера орнатылгъанды. Ол санда къошакъ халда парк тийрелеринде - 20, адамла аслам жылыгъын жерледе - 4, билим берүү учреждениялада - 5 эм автомашина жоллада 6 камера салынганды.

Саулай алпы айтханда, жылны аллында Республиканы башха-башха тийрелеринде 595 камера ишлекендил. Сынам көргөздөгеничика, аллай алмалы хайыры бла бююнлюкде бузукъулукъ ишил иги да аз этилдиле. Къоркъуусузлукъын жалчытырчы системалы кече-кюн демей мониторинг бардыргъаны уа буюнду болушады.

Аны бла биргэ келир заманда социал магъаналы обьектеледе - мектепледе, сабый садлада, сатыу-

алуу аралада, солуучу жерледе, административ мекмалда эм башха жерледе да сагынлыгъан энчи устройстволаны санын иги да кёбүнчиге мурат барды.

Эсге сала айтсақ, «Къоркъуусуз Республика» комплекси магъанасы социал магъаналы обьектеледе эм транспорт инфраструктурада жамаатын къоркъуусузлукъун жалчытырдады эмда экологигъя заран жетmezча мониторинг бардырыудады.

КУРДАНЛАНЫ Сулейман.

Көрюмдюле

Жемишлени bla кёгетлени жыйында – ал сатырда

Озгъан жылда бизни республика жемишлени эмда наныкъ продукцияны жыйын жана бла саулай къыралда алчы беш регионнан санына киргендил. Аны юсюнден алгъаракъда Терек бахчылыкъыны айнтылы эмда питомникени къураугъа жоралангын кенгешде, РФ-ни Эл мюлк министерствесуну битимчилик, механизация, битимлени химизациясыны эмда къорулаууну департаментини башчысы Роман Некрасов айткыли.

Шымал-Кавказстандан билдиригеничика, былтыр республикада эл мюлк организацияла, элчиле, энчи предприниматель бары да быллай производчылардын 445,8 минг тонна жыйындыла. Ол арт кезиүлде эм уллу ёччөмгө саналады.

Саулай къыралы юсюнден айтханда уа, жемишледен бла наныкъылдан былтыр 1,2 миллион тонна жыйылгъанды. Ол көрюмдюно ичтеди бирин бизни республика жалчытханды.

Продукцияны чыгъарыу тирилгенди

Озгъан айда республикада 1,5 миллиард сом бағасыны эл мюлк продукция чыгъарылгъанды. Былтыр январьдагы кёромдюло bla тенглештиргенде, ол 0,7 процентте кёбейгендил, дегендиле Шымал-Кавказстанда.

Малланы эмда юй къанатлыланы юсюнден айтханда, алапы саны мюлкленни битеу тюрлюлеринде да кёбейгендил. Тувар малладан шёндю 274 минг бар эс, былтыр 268,2 минг эди. Ол санда 138 минг ийнек (133,3), 401,1 минг къой эмда эчки (389,9), 3,9 миллион къанатты (3,7) эмда 3,6 минг тонгуз (3,5) эсепге түшгендиле.

Эл мюлк организацияла, КФХ-ла, энчи предприниматель эмда адамла кеслери бағытын, бу айда (союлмагъан ауулукъуда) 5,9 минг тонна мал эм таукуу эт сатханды. Сютден 27,9 минг тонна саулугъанды (былтыр январьдан 3,5 процентте кёп) эмда 11,6 миллион жумуртка жыйылгъанды (+0,5%).

Ийнеклини саны бла биргэ алапы сютлюгю көбей баргъаны да эсленеди: январьда бир ийнек 580 килограмм сют бергенди. Былтыр январьда уа ол 513 килограмм эди.

АПК-ны айнтыууга – эки миллиард сом

Къабарты-Малкъарны агропромышленный комплексин айнтыууга быйыл 2,24 миллиард сом бериллики, дегендиле тирилгенде регионнан Эл мюлк министерствесүнен.

Республиканы Правительствесүнде РФ-ни Эл мюлк министерствесүнде тирилген келишилгеме кёре, ол ахчаны асламысы - 2,121 миллиард сом, федерал бюджетден бөлүнүрүүкдю къалгъанын а ре-спублика къашарыкъыдь. Аны битимчилик, малчылыкъ производстволаны, эл мюлк кооперацияны айнтыууга къортуулгъа умут этиледи. Дагыда элчилени онгдуургъа, инвестициялы кредиттеги процент ставкаларыны бир кесегин жабаргъа да дейдиле. Сора «Эл тийрелени толусунлай айнтыууга» кырал программаны чеклеринде да мадар этилликиди.

КъМР-ни эл мюлк министри Хасан Сижажев айтханыча, субсидиялар алын жаны бла бююнлюкъоге сезиз келишишме къоль салынганды. Жылны көзүнде энттада да бир ненчасы къабыл этилликиди.

УЛБАШЛАНЫ Мурат хазырларгъанды.

ЭСДЕ ТУТУУ

Хунерлерин, усталыкъларын, битеу жашауларын да адамланы саулукъларын сакълаугъа жоралагъан докторла

Жюргеги медицина гаражтханды

Эфендиланы Хамитти жашы Илияс 1951 жылы Кыргызстанда туурумчы. Бери сабийлей ктайткан төлпөндө болуп, школуну Көнделенде, атала жеринде таусханды. Сабийлиден лётчи болуп, кайранга сойгенди. Алай аскер унилишеге къагъыларын да берип, сыйналапдан ётпоп, тизимге төшгөндөн сора, къуучанчы болуп, кайтып юйге келгенинде, атасы-анасы ыразы болмагъанларын, көркүү этгөнлөрнө көрөп, ол умутундан айрылганчы.

Сора медицина саилағынчады. Къабарты-Малкъар кыярал университеттин ол бёлүмюне кирирге хазырланганчы. Алай а ол жыллада көпле базымагъандыла ары барырга – асыры уллу конкурс болгъандан, киргөн, окутуван таңдан да кыйын эди. Ары кирини алышында бир жыл болынцилдан биринде санитар болуп ишлөргө да буюрула эди. Баям, сайлау тоз болгъаны ангыларча. Илияс, бар сыйналапдан да ётпоп, университеттин бошак, интернатураны Нальчикде Республикалы клиника больницидә ётгенди.

Оккуу

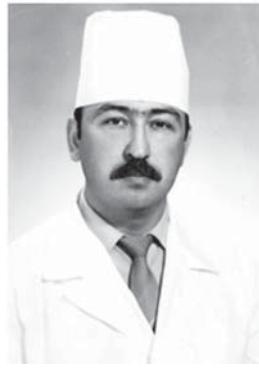
Керти профессионал ишин а ол 1978 жыlda 1-чи шахар поликлиникада хирург болуп башталғанчы. Жыл да озгүрчүнчү аны артка, интернатураны ётген жерине, чакырьылганчы. Анда он терк болушулук этген хирург болуп төрт жылта жуурук ишилгенди.

1981 жылда уа Москвагъа кетип, анда СССР-ни Медицина импуларыны академиясыны А.В. Вишневский атты хирургия институтунда ординатураны ётгенди. Эки жыл окуп, аны башынчаланы, ол башда сағынчылганчы институтуда аспирантурасына кирип, анда да билимин ёсдюргөндө. «Клиника, диагностика и лечение неклостридиальной анаэробной инфекции у больных абсцессами легких», деген аты бла кандидат диссертациясын 1986 жылда кьюрулупганчы.

Тохтамай алчы сынамны жыя

Андан кайтхандан арысында Илияс отуз төрт жылны ичинде, аман аруу аны бизден айрыгынчы, бир жерде ишлөп түрганды – Нальчикни Шахар клиника больнициасында хирург болбюлөндө. Он бийик квалификациялы врач эди,

Бизни республикада «КыМАССР-ни сыйлы врачи» даражалы атын тохташтыруунуюсундан буйрукус чыкырьынды 27 январьда сексен жыл болгъанды. Аны бла байламлы ол от атталын игил-рибизин эссе тошююрөгө излейбиз. Көп болмай бирги ызындан дүнияларын алышкан маҳтаулу врачларыбыз Эфендиланы Илияс бла Мария аллай, жанлары-къянлары бла да адамланы саулукъларын сакълаугъа берилген айрмалылдан эдиле.

адамны ич органларыны къалайына да, алгача гинекология, урология, эндокринология да къошуулуп, бакъгъанды. Ол эттен операцияла көлгөле юлуп болгъанды.

Алай болмай амалы да жокъ эди. Ол дайым башха жерлени хирургик клиникаларында усталыгъын ёсдюроп түрганды. Ол жумуш бла Москвауда, Санкт-Петербургда, Волгоградда, Владикавказда, дагыда көп жерледе болгъанды, илму бла көрөшгөнин къомтамбанды. Ол ара басмада басмалагъан къырьында аслам илму ишини ёллөп хайырланадыла билюн. Эфендий улупрофессионал жылылыкъында Москвауда, Санкт-Петербургда, Красноярска, Самарканда, Нальчикде да докладта этип түрганды.

Бырызлыкъ

Кесине маҳтау излемеуучи Илияс узак, жууук жэлден келген болса да, кечеди, күндон демей, болушурга итингендөн. Аңа шағатьшыкъын көп юлуп кептірге боллукъду. Аладан жангыз муну айтп къысакъ да, азлыкъ этирик түйюндө: ол жюргөнин бичакъ киргөн беш адамны жанын сакълаугъанды ёлмадын. Ауруп-анны даражасына уйыт, салгүльгүнэ да бирсүрнөн заманда да.

Кыярал, жетишмелирн болгъийлей, аңа «КыМР-ни сыйлы врачи» деген атын атагынчы. Эфендий улупрофессионал жылылыкъында хирург болбюлөндө. Он бийик квалификациялы врач эди,

академиясыны А.В. Вишневский атты хирургия институту, Къабарты-Малкъарны саулукъ сакълау министерствосуну, Нальчикни Шахар клиника больнициасыны да сыйлы къагъыларына, ыразылыкъларына тийшили болгъанды. Альбарарада уа аны Россияны «Святите Лука» деген кюмюш майдалы бла саулукъларында.

Алай аңа барындан да къычын түйгөнин – саусалууларын ыразылыкъларыны да. «Илиясны къолу женигилди», – деген аңы къолунда таштагыларында. Биринчиден, жашау алайтай туруп түрмайды, ол къвадай бир алъя барса, аллай бир кюч-къярсы, болуп да излейди. Ол а кеси, аны биргесине ишилгенде да биллинерн ёсдюроп жашауна бла түнчимагъандыла. Мария дагыда жангыз көркөнелүр түрганды.

Сыйлы атны жююрютген Мария

Мария да сүрүнүнде түгүн түйүндөн. Ол Мишаланы Къабарты-Малкъарны кыярал университетти медицина балмюндонда окутуулганчы. Ординатураны уа Москвада СССР-ни Медицина импуларыны академиясыны Педиатрия институтуну сабий анестезиология эм реанимация деген бек къычын бёлүмюндөн бөткөнди.

Бу сайлау файғылмбарны анасыны атын жююрютген Марияны кюнди сыйлы аттын даражасына уйыт, салгүльгүнэ да бирсүрнөн заманда да.

1-2 минут тутаргъа тийшилди, ол толусунлай тюз кёрмюндөнни белгилерча».

**Врачлагы не затны эм не сыйлау
бла эркин этмей башлагъандыла?**

Уруну министерство медиклени урунууларын къорулагын жаны жорукъла чыгъырғанды. Төрк болушулук тапдиргъан службаланы врачларына машинада ашарға, ичерге, жукъларгъа, медицина документациядан кора башы затланы окутуурга да эркинлик бериледи. Стационарда ишилген медиклеке узун тырынкъя ёсдюрорге, психиатрия эм наркология отделениялада тиширии врачлагы эр кишиле жаткан палаталада боону терен ачылған бергэ жанла эм къысакъа стекле киерге жарамайды.

– Бузатладан асламасы алгъын да беглигинин эди. Ол санды психиатрия отделениялада къысакъа тбен жанлагында болону терен ачылған кийимлөгө тыйгычла да, – дейдай терк болушулук тапдиргъан службаланы фельдшерди Дмитрий Беляков. – Аууланындуу кюнди айтканда, медик скорый машинада бир зат къаба бара эсе, аны башаша заманды ашаргы заманы болмагъанын түрдүүдө.

Адам таң атхынчы юйондан чыгъынды, артка уа жаланды да ингряде сизиге къайтыргын болады. Бизни ауузланыу

сёлемшемеген, неси ауругъанын, нек тынчмаргъанын айтталамгъан къагъанакъын, къыналыган сабиги болушулук этиу дегенча жууапты борчун кесине, керти да, бир бек асыл адам алышын боллукъду.

Жантан бёлүмниу таматасы

Мария бери 1987 жылда къайтханды. Аңыча устала бизде жокъну орунунда эдиле ол заманлата, аңа кёре, статистика бла төрт жыырмадан артык къагъанакъын неда таматарасы сабиги алышканы жылгыа ол кезиүүдө. Тиоз да келгендей окъуна аны Нальчикни Шахар клиника больницини штатина алгъандыла. Биринчи кюнлөде окъуна Правительство таңырылган, аңа инфекция больницидан мурдоронда сабижиле де реанимация эм интенсив терапия бёлүм ачаргы көреклис ингылтагханды.

Ол бу жууапты ишин анда ишлөр жарыкъ адамларын излеуден башлагъанды. Къагъанында – мекям, оборудование – табылганчы. Таматаланы ол ишке къызын салгъуланыларында тиширии эм анесезиология жаны бла баш специалист-эксперт эди. Сюд-медицина экспертизаны уа штатда болмагъан эксперти. Ол кесини баш ишине ёлмаден күтхарыну саулукъанды. Ол а бек жууапты.

Мария көп маҳтау къагъыларында излеуден башлагъанды. Къагъанында – мекям, оборудование – табылганчы. Таматаланы ол ишке къызын салгъуланыларында – тиширии эм анесезиология жаны бла баш специалист-эксперт эди.

Кыяралы, жумушакъ сөзлю, бетинден нюр ура түрган доктор тиширии адамларын бек сойгүнди.

Ала да аңа улуп хурмет этгендиле.

Атлары унтуулуп тойюйлоду

Илияс бла Мария жаш бла къыз ёсдюренидиле. Ариу жашаулганчы. Аланы көйлөрнин эшилери узак, жууук жалупа, таныгъан, танымагъан адамларына да бирчак аныкъ болгъандыла. Телефонларын ёнтоолтегендиле бир тақыйылкъа.

Бу эки сыйлы, халал, ачыкъ жююрекли, ишлөрнин кимдөн да уста билген алапын ишлөрнин. Алын көйлөрнин эшилери узак, жууук жалупа, таныгъан, танымагъан адамларына да бирчак аныкъ болгъандыла. Ол кимдөн да, бу огуруул инсанланы, бу анылашыныусуз тесликини сағынып, алгъа да дунидя тиңчлакъ, ырахатлыкъ, жаннет тилемдий Аллахдан. Алай болсун. Болгъан да этерики. Улла Аллах ишилекли ишилек бла къайтаргъаны хакъды.

«Сынамын көркөнелүр түрганды. Биринчиден, жашау алайтай туруп түрмайды, ол къвадай бир алъя барса, аллай бир кюч-къярсы, болуп да излейди. Ол а кеси, аны биргесине ёсдюроп жашауна бла түнчимагъандыла. Мария дагыда жангыз көркөнелүр түрганды.

Ол къайтыруу жетишимили

ишилдерин кимдөн да уста билген алапын ишлөрнин. Алын көйлөрнин эшилери узак, жууук жалупа, таныгъан, танымагъан адамларына да бирчак аныкъ болгъандыла. Ол кимдөн да, бу огуруул инсанланы, бу анылашыныусуз тесликини сағынып, алгъа да дунидя тиңчлакъ, ырахатлыкъ, жаннет тилемдий Аллахдан. Алай болсун. Болгъан да этерики. Улла Аллах ишилекли ишилек бла къайтаргъаны хакъды.

МУСУКАЛАНЫ Сакинат.

низамыбызгъа контролъ этгендөн эсе, күллукъчула бирсаймагъанын жарсылаугъа эс бурсала ишилек бла къайтаргъанын, көркөнелүр түрганды.

**Чычыкъ грипп ююн жумуртхагы
багъала көтюрюллукъмюндө?**

«Декабрьде жумуртхагы – көтюрюллөнгө багъала быйынын аллындан бери тише барауды, – деп белгилейдий Юй көннүлүктөрлөрдөн жайын мүллөт союзуны таматасы Сергей Лахтохов. – Правительство къабыл көркөн амалла бу жаны бла башаланы ёссоулерин тыярыклиарына чысанылай. Чычыкъ гриппин кюндиндөн айтканда, ол болум жумуртхагында чыгъындын чыгъындын чындыкъынан чыгарылган салттарынан түрдүүлдө.

– Кыяралда чычыкъ грипп бла болум бирсиз жумуртхагында чыгарылган салттарынан түрдүүлдө. Биз алгъядан санаганындын чыгъындын чындыкъынан чыгарылган салттарынан түрдүүлдө. Чычыкъ гриппин кюндиндөн айтканда, ол болум жумуртхагында чыгарылган салттарынан түрдүүлдө.

Федерал газетлени материалларына көре **ЖАНГУРАЗЛАНЫ Нахажат** хазырлалыгъанды.

Кадастр жумушланы тасхаларына тюшюндюре

Кыргызстандын экономикалык айналымда «АБУКО» ассоциациянын башчылыгының биринчи симинардын бардырылғанды. Аяна толтуруулаштырылган онын дегенде ал жумушланы тасхаларына тюшюндюре жүргүнчилгүү болуп мүнисианан да дашилди.

Кесилчилири көтүшүшүндөн иштеп көрүнүлген айналымда башчылыгының тасхаларына тюшюндюре жүргүнчилгүү болуп мүнисианан да дашилди. Аяна толтуруулаштырылган онын дегенде ал жумушланы тасхаларына тюшюндюре жүргүнчилгүү болуп мүнисианан да дашилди.

Ал сёзүндө министр Рахматуллаев сөзүндө көтүшүшүндөн иштеп көрүнүлген айналымда башчылыгының тасхаларына тюшюндюре жүргүнчилгүү болуп мүнисианан да дашилди.

ФЕДЕРАЛ ГАЗЕТЛЕ НЕНИ ЮСЮНДЕН БАСМАЛАЙДЫЛА

Пенсияны жыйирма эки мингнеге жетдирирге онг барды

Бююннүү күнде иш хакыны – эм аз, ишсиз түргъанлаята төлөнгөн пособияны – эм уллу, пенсияны уа орталыкъ ёлчемлери къаллай бир болурга тийшилди? Бизни къыран пандемиядан къутупа барған кезиүде бу соруулда биенчелүн магъаналы болады.

РАН-ны академиклерин къаууму Росседе МРОТ-ну – 56, страховы (орта) пенсияланы уа – 26 процентте кётюрүртк чакырьгандыла. Аланы быйынын аллыңдағы ёлчемлери бла төнгөшдирил алай. «Аргументы и факты» газетин корреспонденти аны оноон эттенлендеш бири – РАН-ны членкорреспонденти, Халыкъ мюлк жаны бла прогнозда этии институтнан башчысы Александр Широв бла ушакъ бардырылганы.

ИЗЛЕНМЕЛЭ ЭМ АМАЛЛА

- Александр Александрович, сиз академикле Аганбегян эмдә Порфириев бла бирге хазырлагын докладда тарихлене неге таянын чыгъбаргынсыз?

- Ал адамларны излемдерин эмдә кырынларын тийшилдирип жарашибильганды. Биз оюм эттенибизча, халыкынын къойындылыгы бла айналыкъ хакъланы азлыгыны экономиканы бек тыйъан сыйтуладан биридиле. Бизни кырынларын ВВП-сыны экиден бирин хайырланычупанын суралмалы күрайды. Адамларын къойылышындыра турууда 2013 жылдан бери он процентден артыгынса азайтышты. Промышленностьюн бийлай халда производствууну айнтырғыга кыйыныл. Нек дегенде чыгарылған продукцияны киши да алмаз деген көрүнүү барды.

Халкыны 60-70 процентине уа кырынларын болушукту бериргө керекди. Аяна тийшили болгынданы көлпюгү, аны хар ким да сезерча эттерге эмдә хар инсаннана энчи тергерге онг бермейдил. Ресурсла уллу ётмеке же жау жақынчанча алай юлешинедиле. Аны хатасындан а болушуктуу тийшили болгынан аны керекпесиден эз а көредиле.

Алайды да, эм биринчицен, МРОТ-ну жашау эттерге жараалу ёлчеме дери кётюрүртк керекди. Биз ол шёндөчка 12792 сом ушай, ен азындан 20 минг сом болургына керекди дейбиз.

Ишсиз түргъанлаята төлөнүчүү пособияны да аллай бирге жетдирмий болмаз. Аны пандеминин кезиүндөчө агуяй, андан да көп эттерге керекди, дейбиз. Нек дегенде алгын – 50-60 минг сом алып тургаванна жанын иш излеген кезиүде 20 минг сомгъа не хазна жашау эталынла.

Уллуракъ пособие алсала уа, ахчаны аберилеге асламыракъ къоратыргыа онглары болупкүдү. Ол айторлери, ахчаникага да идиги.

Пенсияланын юсюндан айтханда уа, Уруннун халкын аралы организацийнын эсгертулери бла адамны алгыннаны иш хакыны эм азындан 40 проценттен түтүргүп керекди ол. Биз аны 38,5 процентте көребиз. МРОТ бла орта айналыкъ хакын бир болургына түркүлгүп көлпюгүнде 22 минг сом болурчы.

Айтлыгъан затла бары да этилселе, Правительство да инвестицияланы ёлчими жаны бла къорашканын эсге алтыкът, коронавирус бла байланы кризисден сора Российской экономикасы бир жылга 2,2-5 процентте угъай, 3-4 проценте шартанда барлыкъды. Сагынтылъган 2013 жылдары болумгъа жетерча уа 5-7 угъай, 3-4 жыл жеке болупкүдү.

- Ол бары да алай эсэ, Правительство нек этимдий мадар?

- Кырынларын ахчасын къоратып, экономикага хайыр болмай къалыр деген къоркүү барды. Сөз ючун, МРОТ-ну кётюрүс, налогланы эмдә страховы төлөулене бермез ючон, иш хакъланы бир кесегин жашырын түлөп башларгы болупкүдү. Алай не десек да, бизни төртүлгөрибиз а эттик мадарларын хайыры болупкүн көрүзтедиле.

Дагыдаа къошуп айттырғыым: социальный политикини игилендирүү жаны бла жүккө дар итилемегенди даре жаррамайды. Сөз ючун, балып федерал бюджетни бу жаны бла къоранчалары төртден биринче көбайгенди. Ахчаны асламысы бла жалчытууға, ишсиз түргъанлаята пособиялайт, сабийлерде болгъан күйөргөлөрдө себепликтаре эттерге къоратылғанды. Озгъан жылда сумнай турал жеген къыйын болумда къымматы мадарда этилгендиле.

Алай энди уа, аланы ойлап, айнтынуун жолуга туруура, алай оноулар керекди. Сагынтылъган күйөргөлөрдө билеклик этилгенлике, жарлы болгынанланы сана на къошула барады. Дагыдаа балып ёлум, 17,9 процентке көбайгенди. Ол кеси да кризиси бек осал жанын көрүзтедиле.

Президентин буйргыу бла Правительство шөнүд Российской социал-экономикалык айналымын кезиүндөчө агуяй, андан да көп эттерге керекди, дейбиз. Нек дегенде алгын – 50-60 минг сом алып тургаванна жанын иш излеген кезиүде 20 минг сомгъа не хазна жашау эталынла.

Ланы Борис саулай Россдейде къырал кадастр багъа бермакирина бардырыгъа тынгылы хазырларгыа керекпесин чертгенди. Кыргызстан «Кадастр багъа беру арасы» ГБУ-ну башчысы **Бауаланы Рамазан**

бизни республикада тийшили законодательствууну хайырлана, налогланы тергеуюнду, юстериден халпарларында.

«АБУКО» ассоциацияны башчысы **Искандер Мельдебеков** биригиюн ишшини юсюндан айтханда, регионларын көлчилерин бир бирлеринде ахчынын бла шагырайленирге чакырылғанды. Ол белгилегенчика, комплекс халда тамамланаң кадастр ишлөгө сурал ёгенин сөбелпик этидиди. Саулай айтханда уа, адамлаа быллай кредитледен битеу да 54 миллиард сом алгъандыла, деп билгилегендеги Банкны Кыргызстанде беймюнди башчысы **Мурат Керефов**.

Ипотека кредитлени ёлчеми да 45 процентте көбайип, 8,8

миллиард сомгъа жеттегенди.

Финанс учрежденияланы

розница портфельеринде уа ол жаланды юч процент-

да жик жиги бла тергерге керекди. Ол санда иш хакъланы, пенсияланы, ишсиз түргъанлаята берилген пособияланы кётюндиу да эсге алтырғы. Мени оюумата көр, эртэ-кеч болса да, иш аяна жетней къаллыкъ түйюлдю. Алай бир иртис - аны быйыл неда келир жыл башласа. Нек дегенде шёндөгү болум анга тап көлпүдү: экономика былтыр көнчүк кварталда тошпон, ызы бла төрк кетирилүп башлалганды. Ёс түргъан кезиүндөн аны тирилсе, келир эки-юч жылынч ичинде эсепле биенчелүнде иш болупкүдү.

АХЧА ЖЕТИШИРИКДИ

- Сиз жаражырдаа программаны жашауда бардырыгъа къаллай бир ахча излемириди?

- Кырынларын уллуплугъун эсге алсакъ, ол аллай бир көп боллукъ түйюлдю. Бизни төртүлгөризеге көр, келир жылда МРОТ-ну көбайтирге 140 миллиард сом мажакарыгъа керекди. Аны юсюнде сагынтылъган пособиялайт къошула - 750 миллиард, пенсияланы уллукъа эттерге уа - 2,4 трилион сом излемириди. Ол бары да 3,3 трилион сом болады неда ВВП-нын юч проценттеннен аз.

Ол алай этилсе, бюджет къоратхан 600 миллиард сом архана налоглаа къошула болуп болса, андан ол къадар көп НДФЛ төлөнеди кырылалга. Пенсия фондуна да асламыракъ ахча келип башларыкъды.

Кырынларын къошула барады. Дагыдаа балып ёлум, 17,9 процентке көбайгенди. Ол кеси да кризиси бек осал жанын көрүзтедиле.

- Бу ишни башларча ахчаны къайдан тарбагча боллукъу?

- Правительство аны финанс рынокда ёнкючө алтырға неда ФНБ-нын орталыкъын, промышленность тарбагча сатыу да көбайселе, НДС-дан да предприятияларда төлөгөн налоглдан да асламыракъ жыйылдыкъы.

- Бу ишни башларча ахчаны къайдан тарбагча боллукъу?

- Правительство аны финанс рынокда ёнкючө алтырға неда ФНБ-нын орталыкъын,

ни (36-дан – 39 болгъанды) къошуанды.

Банкнын кеслери да былтыр иги къарашканынды. Кыргызстанде алада тутхан ахчаны ёлчеми 8,7 процентте көбайип, 54,5 миллиард сомгъа жеттегенди. Аны аслымысы – 40,1 миллиард сом – адамлардын мүнисианы. Мурат Керефов айтханында көр, халыкъ банк вкладлагыя ышаннганын көрүзтеди ол.

Къырал эмда иели организацияланы счёлтарины санына да къошуулганы (11 проценттен – 14,3 процент). Быылдын биринчи январда алада 7,8 миллиард сом бар болуп мүнисианын көрүнчесилендирилгенди. Аны асылмысы – 41,1 процент болгъанды.

Ёнкючө жигил алтырға къояды. ФНБ-да, бизни төртүлгөризеге көр, ахчанын азлыгыны бла окуна жыйылдыкъанды. Аны ВВП-ны 1,5-2 процента төнгөл кесегин хайырланнанындан къыралынын финанс мурдуронанан жетерик түйюлдю.

- МРОТ кётюрүлгөнин кырыл учрежденияланда көбайсунде жарым ставкага урунуп, аз ахчада алгъанды: отоуланы тазалаучула, санитаркала, гардеробицила. Иели бёлгөмдөм «акы» иш хакъял көбайриктиде деп а нек ышанасыз?

- Бюджет организациялардан артха къалмас ючон гитче эмда орта предпринимчилердинде да ишчилерини хакъярлын кётюрүртк шошуриди. Анын адамлары кетерге болупкүдү. Бу жаны да биринчи аттаманы къырал этсе, бирисле да, сюе-сюймей, аны ызындан мадар этил төберириктиде.

ЖАСАКЪЛА

- Жасакъла политикинан тюрлендирилгө көреклиси бармыды?

- Быылдын биринчи январьдан башлап, беш миллион сомдан артыкъ болгъанды бир жылдыкъ хакъ алгъанды 15 процент НДФЛ төлөриктиде. Алай ол да азды. Уллукъа налогуна гражданнанда арасында эй бай жыйыра проценттende түрлүгъа көрек эди. МРОТ төнгөл неда андан алгъандылдан да аны жыйынбаңын көргөрдү.

Көлбайылданда иш көрүнчесилендирилди. Көлбайылданда иш көрүнчесилендирилди. Бириңи чынайылданда аны жыйынбаңын көргөрдү.

Төлөнген налоглдан бир кесегин архана къайтарыу системаны да тюрлендирилди болупкүдү. Шэнди ол ляготаланы, жеринден төлдүрлилгемен мюлкүн санамасакъ, хазына иши кайыланмайды.

Аны себепли бу амалны хайырланың жениллеклөр көрүрчя ахчаны мадардын көбайтирге көрүнчесилендирилди. Анын көбайтирге көрүнчесилендирилди. Көлбайылданда иш көрүнчесилендирилди. Төлөнген налоглдан да жумушланы тизмесин көрүнчесилендирилди.

Кеп ахча ишлөгөн гражданды, жаланды къырал аладан аны бир кесегин алтыкъ көйгөнчесилендирилди. Төлөнген налоглдан да жумушланы тизмесин көрүнчесилендирилди.

Басмага **УЛБАШЛАНЫ**
Мурат хайырлагынды.

Сынамларын толу баямлагъандыла

Ата журтну көруулаучууну кюнүнен атап, Нальчикде Къабарты-Малкъарны Башчысыны сауғаптарына грек-рим тутушудан эришиу бардырылгъанды, аны республиканы Спорт министерствесине күргөзгөндөн. Турнирге сыйлы көнөнкүлөн - спорт министр Ислам Хасанов, грек-рим тутушудан регионну олимпиада резервли сабий-жаш төлөө спорт

школуну директору Мурат Шомахов, Россени сыйлы тренери Аизор Карданов - чакырылгъандыла.

Эришиуде 2009-2010 жыллата туугъан спортчулук туушканда. Кеслерини аурулук къаумларында эм кючлюле Айтекланы Амир, Нурдин Хачетлов, Расим Ортанов, Алихан Шаков, Магомедрасул Абдурахманов эм башхала болгъандыла.

Кюмюш майдалланы Эльдар Пилов, Мухамед Карданов, Гайыланы Мансур, Андемир Эдгулов, дагыда талай гөжек фытханда. «Доммак» майдалла алгъанланы санына Малкъарланы Омар, Алан Токмаков, Тохаланы Альберт, Жеттеланы Омар, Кемран Одижев, Урчукъаланы Къурман, Къудайлана Ахмат киргендиле.

Москвада турнирге атланыргъа эркинлик

Къабарты-Малкъар къырал университеттеги физкультура-саулук кючлеу комплексинде эстетика гимнастикадан республиканы биринчилиги бла «Кавказны кубогу» деген регионала аралы эришиу бардырылгъанды.

Турнирге ЮФО-ны бла СКФО-ның көнүлгөөндөн 300-ден аспал къызынкъ къатышканда. Биринчи кере Къабарты-Малкъаргъа Дондагы Ростовдан юниорлары «Оскар» деген белгили командалары келгенди.

Гимнасткалары эришиулурине эстетика гимнастиканы битеуроосой федерацияны президиумуну келечилери Елена Михайлова бла Елена Чухлебова, дээдодан Олимпиаданы чемпиону Беслан Мудранов къарагъандыла. Ахыргы спортулуга хорлама тежей, көл эттиргендиги, жыл

санлары бла эм гитчелени уа сауғала бла да къуундыргъанды.

Биллай уллу конкуренцияда Нальчикни «Эльбрус-Виктория» къауму 10-12 жыл сан къаумуда биринчи жерни ал-

гъанды. Ала энді «Надежды России» битеукырал турнирге къатышырыкъыдьыла, ол марта Москвада ётөрикди. Команда-бызын тренерле Татьяна Шургушева бла Инна Терентьевна хазырлалгъандыла.

Бет жарыкълы болгъандыла

«Акъ-Суу» спорт комплексде, Ата журтну көруулаучууну кюнүнен атап, эркін тутушудан республиканы турнир къурагъанды. Анда «Хасания» клуббузуну келечилери жетишмиле болдургъандыла. Алтын майдалланы Мызыланы Ислам, Улбашланы Тамерлан, Бёйзоланы Рамзан бла Рашит, Чочайланы Илияс бла Зариф, Абдуллах Апеков, Хуболланы Шамил алгъандыла. «Юмшүлгө» Анахаланы Рашит, Базиев Алихан, Отарланы Алихан, Къалабекланы Алим, Аккайланы Имран тийишли болгъандыла. Мызыланы Асхат, Къарабашланы Умар, Залийханланы Аллахберди, Амир Даышеков, Чочайланы Алий, Текаланы Казим ючюнчө болгъандыла.

Ызы бла хасаниячыла Ши-

мал Осетия-Аланияны Эльхотово элинде регионала аралы эришиуде туушканда. Мында биринчи жерге Хасауланы Салих («Оғъары Малкъар»

спортулук) чыкъгъанды, Гайдланы Мансур - экинчи, Жангураланы Шамил ючюнчө болгъандыла.

Шау-Хунагъа жолоучулукъ

Ата журтну көруулаучууну кюнүнен атап, Орус география обществону «Алтайир» жаш төлөө клубуну келечилери Шау-Хуна аушула чыкъгъандыла. Аны башчысы Мокъаланы Тен-

ны Азнаур этгендиги.

Шау-Хунадан Минги тау, Казбек, Баш Кавказ хребет ариу, ачыкъ да көрүнедиле. Жаш адамла анда Кавказын көруулай ёлген совет аскер-

гиз билдиргенича, ала быллай жолоучулукъларында жыл сайын төрели халда атланадыла.

Ауышын бийлиглигиги 2153 метрди. Клибучуланы биргелерине күтхаруулчулар, альпинизмден, къяалы-агъачлы жерледе жүрюоден башланган хазырланынуу ётгенле да болгъандыла. Жолоучулукъгы башчылыкъыны уа халкъла аралы класслы къутхаруучу, Эверестте ёрлекен Аккайала-

чилини эсгермелерине гюлле салгъандыла, бир минутуну шош туруп аланы эсгергендиле эм, хар замандача, жолоучулукъларыны юсюнден жангы запискиси къойгъандыла. Ала барысы да Къабарты-Малкъарны Курортла эм туризм министрствосундан бла Альпинизм, таулагы ёрлеу эм спорт туризм Федерациясындан грамотала эм сертификатла бла сауғаланнгандыла.

Кёллендиргөн жаш төлөө

Нальчикде каратеден «Федерацияланы кубогу» деген регионала аралы эришиу болгъанды. Анга Къабарты-Малкъардан, Дагыстандан бла Шимал Осетия-Аланиядан спортчулук къатышканда. Республиканын келечилери аслам майдал алыргъа жетишгендиле.

Алай бла кеслерини аурулук къаумларында биринчи жерлөгө Ратмир Ашахметов, Самир Куртаев, Тетууланы Марат, Адлан Хоконов, Ренат

Мендохов, Азамат Вороков чыкъгъандыла. Экинчи жерлени Искандер Бетуганов, Сотталаны Абдулах, Богдан Беркута, Аскер Шаов, Владислав Альхимович, Темирилана Ислам, Алихан Сижажев алгъандыла. Назар Ковалев, Даниил Терешин, Тетууланы Артур, Газаланы Руслан, Тамерлан Хаупшев, Ислам Каров ючюнчө болгъандыла. Аланы тренер Насыплыланы Тахир юртедели.

Махтаугъа тийишшли

«Кенже» спорт комплексде дээдодан Къабарты-Малкъарны биринчилиги къурагъанды. Анга 2004-2005 жыллата туугъан спортчулук къатышканда.

Анда кеслерини аурулук майдалла

алыргъа Залим Балкизов, Алим Аслануков, Газайланы Тимур, Георгий Скабелкин, Тогъузаланы Къадар, Гуртууланы Керим, Тимур Күшхов, Залимхан Джанхотов эм башхала жетишгендиле.

Бетни басмагъа КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия хазырлалгъанды.

Шагырелени

Элтігендери, көргенлери да – сейір, хайырлы

Көп болмай Битеуроссей халкъ фронтуну (ОНФ) Къабарты-Малкъарда бёльюмюно көлөчилері Экскурсоводнұ битеудүния күнөнө жоралап Яңикодан школчуланы Миллет музейге элтігендиле. Аны юсқындан жамаатты организацияны пресс-службасындан билдиргендиле.

Жыл сайын бұдат 21 февральда белгіленеди. Тेңдерде жыюргенничә, музейнен, галереяларынан әм туризм агентстволарыны ишчилері кеслерини профессиянал байрамларын тюрлю-тюрлю акцияла бардырып өттердиле. Алай бла бу жол ОНФ-ни көлөчилері бла школчулана тынышты ремонтдан сора ачылған Миллет музейни жоқтаяндынды.

Анда тюрлю-тюрлю тематикалагы жораланған бёльюмле көндөле - краведенияны әм Шимал-Қазақыны милеттерини тарыхыны, маданиятны бла қызыармачылықыны, адет-төрелени заллары. Бююнлюкде болжаллы халда шоколадны әм сабий қызыармачылықы

школуну көрмючелери да ишлейдиле.

Музейні көлөчилері оқыуучулағы бет жарықтыбы тибеп, алары экспонатта бла шагырелей эттегендиле әм сейір лекцияла да оқығандыла. Ол санда гидлени ишлериңин юсқындан билдиргендиле, кеслерини сынауарларындан да харалагаңдарында. Бу жаңына би团圆 эс бурғанланға уа қауумла бла қылай ишлере, экспонатлагында къараууну эсина бурура не эттере тийишилсін юрттегендиле.

- Музей көп заманнан ачылмай түрганын юнан аңа барыбын да тансын болғаныбыз. Жаңыртылған заңда көп сейір затын көрүре боллуккада. Сабыйлек ол бек магъаналыды. Андан сора да, мында урунгандан сабегиля бла алары бир қаууму школдан сора бу жаңы бла устальынын салларға боллуккыларын буқьдурмажындыла, - деп билдиргендиле ОНФ-ни Республикада бёльюмюно «Культура» жаңы бла көлөчиси Вероника Зимак.

Келишимле

Бүтімчилик бла малчылық бёльюмлени аяқыланында

Байыл Къабарты-Малкъарны агропромышленный комплекске башшуккынба 2,240 миллиард сом бөлженоңжадо. Аны юсқындан бізде КъМР-ни Эл мюлк министерствонын пресс-службасындан билдиргендиле.

Алғарықтада Россеней Эл мюлк министерство бла КъМР-ни Правительствоң болдуруған келишимге көре агропромышленный комплекс айналытуын бюджетден 2,240 миллиард сом бөлженоңжадо. Ол санда Республикада кесіндін 0,119 миллиард сом қошарықты.

КъМР-ни эл мюлк министри **Хасан Сижаков** билдиргенничә, субсидия битимчилик, малчылық бёльюмлени айналытуға, фермерлете, кооперациялата, инвестиция әнжекчелені бир кесегин жабарғыз әм «Комплекс халда әл жерлени айналыту» кырыл программаны бардырыпты берилді.

Бююнлюкде субсидия алғырға сезиз келишим этигенді. Былтыр а онбір келишимге көре 2,751 миллиард сом ахча болушулык этигенді.

МАГОМЕТЛАНЫ Сулейман.

Къабарты-Малкъар Республиканы депутаттары әм КъМР-ни Парламентини Аппаратыны көлөчилері КъМР-ни Парламентини күрау әм финансла жаңы бла ишин жалынтыу управлениясыны консультанты **БЛЕНАОВА Залина Мухадиновна** аны атасы **БЛЕНАОВ Мухадин Дзатуевич** дүниясын альшаханы бла байламлы уллу башути этип къайғын сөз бередиле.

Къабарты-Малкъар Республиканы Маданият министерствоңи, «КъМР-Медиа» ГКУ-ну, КъМР-ни Журналистерини союзуны, «Кабардино-Балкарская правда», «Адыгэ гэ пасъе», «Заман», «Советская молодёжь», «Горянка» газеттени, «Литературная Кабардино-Балкария», «Ошхамахо», «Минги-Тау», «Солнышко», «Нур», журнallаны, «Къабарты-Малкъар» ВТК-ны, «Къабарты-Малкъар» ВГТРК-ны, «Эльбрус» китап басмасы, «КъМР-инфо» информации агентствуңи колективлері Урван районын «Маяк-07» жамаат-политика газетини баш редакторуңу орунбасары **СОХРОКОВ Асир Ауесович** аны атасы **СОХРОКОВ Ауес Цацкович** ауышханы бла байламлы уллу башути этип къайғын сөз бередиле.

Учредительле: Къабарты-Малкъар Республиканы Парламенти бла Правительствоң

Баш редактор

АТТАЛАНЫ Жамал

РЕДКОЛЛЕГИЯ:

ТЕКУЛАНЫ Хаяу
(баш редакторы орунбасары)
ЖАНГУРАЗЛАНЫ Нажабат
(баш редакторы орунбасары),
ТОҚЫЛУЛАНЫ Борис
(жуаплы секретарь),
МУСУКАЛАНЫ Сакинат,
ТИКАЛАНЫ Фатима,
ТРАМЛАНЫ Зухурा,
УЛБАШЛАНЫ Мурат.

ТЕЛЕФОНЛА:

Редакторнұ приёмный - 42-63-01. Баш редакторнұ орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82. Жуаплы секретарь - 42-66-85.
Секретариат - 40-93-62. Корректорлар - 42-63-52.

Газет Басмани әм асламлы информациинын еркіннелерин көрорулау жаңы бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияда 2016 жылда 19 декабрьда регистрация этигенді.

Регистрация номер — ПИ № ТУ07-00118. Индекс - 51532

Газети басмасы “КъМР-Медиа” ГКУ-ну компьютер службасы хазыр эттегі.

Газет “Издательство “Южный регион” ООО-ны типографиясында басмаланғанды. Ставрополь край, Ессентуки ш., Никольский орам, 5а

Номерге графике көре
19.00 сағаттада көль салынады.
20.00 сағаттада көль салынғанды.

ГАЗЕТ НОМЕРИН ЧЫГЫРЫЛЫНА:

Кетенчиланы Зульфия, Күчукланы Сағыят - жуупалы секретарлы орунбасарлары; Бийчеккуланы Жаннета (1, 2, 3, 4-чо бетте), Гелляланы Валентина (9, 10, 11, 12-чи бетте) - корректорла.

Тиражы 1188 экз. Заказ № 407

Бағысы 15 сомды.

РЕДАКЦИЯНЫ ӘМ ИЗДАТЕЛЬСТИ АДРЕСИ:

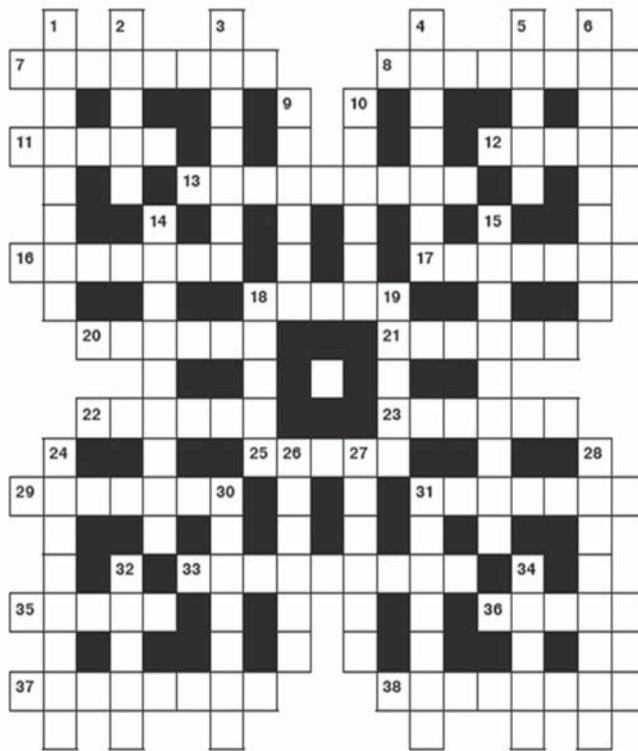

360000, Нальчик шахар,
Ленин атылы проспект, 5

электрон почтасы:
elbor_50@mail.ru

Шабат кюн, байрым ай (февраль), 27, 2021 жыл
Интернет-версия: gazeta.zamankbr.ru

Сөзбер

ЭНИНЕ: 7. Къанатлы. 8. Узун сабакылы гол. 11. Айырмала, ариу. Тигиуге да айтадыла алай. 12. Адамны аягыны кесеги. 13. Элбрус тийреспинде тау. 16. Келин артын бүгүзүүчү жабыу. 17. Кесин ариу жүрүютүү. 18. Уллу гебен. 20. Адам кеси тартхан суу ыз. 21. Бузоу ёлген ийнекки сюот келир юнчюн аны бла алдайдыла. 22. Ахшылык. 23. Къайыкыла эришишүү. 25. Назмучу Созайланы 29. Жаз башы къар. 31. Жолгъа чыкъгъан. 33. Ийнаныу. 35. Якта таулупла алай айтадыла. 36. Бичен этиуде амал. 37. Ашыгышлы деген мағанада жүрүюен сөз. 38. Жюто, къынгыр бурунлу адамгъа айтадыла алай.

ЁРЕСИНЕ: 1. Эгечни ийнагы. 2.

ГАЗЕТНИ 19-ЧУ НОМЕРИНДЕ БАСМАЛАННГАН СӨЗБЕРНИ ЖУУАПЛАРЫ:

Энине: 7. Чахауан. 8. Жүгүттур. 10. Окъя. 11. Алмашыу. 12. Къую. 13. Аракы. 15. Къымыз. 16. Къабан. 20. Сынжыр. 21. Солтан. 25. Къымыа. 26. Боракъ. 27. Акътау. 30. Къын. 31. Айланма. 32. Чын. 35. Алтуракъ. 36. Чапырыу.

Ёресине: 1. Манкъорт. 2. Хан. 3. Шаман. 4. Тулукъ. 5. Туз. 6. Жубуран. 9. Къаймакъ. 14. Къычырым. 17. Аргъамакъ. 18. Мыжыкъ. 19. Салта. 22. Чарлакъ. 23. Мырытла. 24. Табыныу. 28. Къалакъ. 29. Сахан. 33. Къут. 34. Къыш.